DUITSLAND INSTITUUT

Praktische Opdracht

Rote Armee Fraktion

© Wikimedia/Ratatosk/cc

Niveau	**4/5 havo en vwo**
Vak	**Geschiedenis**
Trefwoorden	**Duitsland, Rote Armee Fraktion, terrorisme, protestgeneratie**
SLU:	**4**

Colofon
Samenstelling: Wouter Moll
Begeleiding: Dr. Jacco Pekelder
Redactie: DIA
2011

DUITSLAND INSTITUUT

Deze praktische opdracht gaat over de Rote Armee Fraktion (RAF). De RAF was een terroristische organisatie die vanaf het begin van de jaren zeventig tot aan het einde van de 20e eeuw voor veel onrust heeft gezorgd in West-Duitsland. Over het ontstaan, de motivatie, de tactiek en de ondergang van de organisatie is veel informatie te vinden in het RAF-dossier op Duitslandweb.nl. Probeer zoveel mogelijk het dossier te gebruiken bij het beantwoorden van de vragen op de volgende bladzijde.

Het RAF-dossier kun je vinden op:
https://duitslandinstituut.nl/serie/33/raf?pagina=4#artikelen

Vragen

1. **Op 20 april 1998 ontving een persbureau plotseling de verklaring dat de RAF zou zijn opgeheven. Bovenaan de brief stond het beruchte machinegeweer met een rode ster, het logo van de RAF. De brief opende als volgt:**

"Bijna 28 jaar geleden, op 14 mei 1970, ontstond tijdens een bevrijdingsactie de RAF. Vandaag beëindigen wij dit project. De stadsguerrilla in de vorm van de RAF is nu geschiedenis"

a. Geef een verklaring voor de naam van de organisatie, *Rote Armee Fraktion*. Wat zeggen de naam en het logo over de politieke doelstellingen en methoden van de organisatie?
Gebruik eventueel een Duits woordenboek.

b. Volgens de brief ontstond de RAF na een 'bevrijdingsactie' van de leider van de RAF: Andreas Baader. Er was echter een langere aanloop die het ontstaan van de organisatie mogelijk maakte. Beschrijf hoe de RAF kon voortkomen uit de protestgeneratie van het naoorlogse Duitsland.
Maak gebruik van het dossier voor het vinden van verklaringen.

c. Het 'project' dat de RAF in 1998 officieel afsloot was het project van de stadsguerrilla. Kun je uitleggen wat de RAF hiermee bedoelde? Geef daarbij concrete voorbeelden van RAF-acties die hieronder vallen.

DUITSLAND INSTITUUT

2. **De door de RAF gepleegde terroristische aanslagen zorgden voor verhitte discussies in pers en politiek in West-Duitsland. Ook klonk de roep om stevige tegenmaatregelen door de staat. Geweld op straat deed veel Duitsers denken aan de periode van voor de Tweede Wereldoorlog. Gevreesd werd dat deze links-extreme beweging evenveel schade aan de staat zou berokkenen als zowel extreem-rechts als -links destijds aan de Republiek van Weimar hadden gedaan. Wie zich in deze discussies niet stellig tegen de RAF keerde liep het risico voor 'terrorist' of 'sympathisant' van terroristen te worden uitgemaakt.**

   Een van de reacties op de botsing van de RAF met de West-Duitse staat kwam van Peter Brückner, destijds werkzaam als hoogleraar in de psychologie aan de Technische Universiteit Hannover. Hij noemde de vele veiligheidsmaatregelen die de staat nam tegen de RAF een "preventieve contrarevolutie".

   Geef voorbeelden van de veiligheidsmaatregelen (zie hoofdstuk *De RAF en de rechtstaat*) en leg uit waarom Brückner voor de term "preventieve contrarevolutie" koos.
   Maak eventueel gebruik van een woordenboek.

© Wikimedia

3. **Sinds de afscheidsbrief van de RAF in 1998 bestaat de organisatie niet meer. Terreurdreiging bestaat echter nog wel. Ook in de 21e eeuw is er sprake van terroristische dreiging, bijvoorbeeld van islamitische fundamentalisten en van rechtsradicalen. Nederland heeft daartegen een duidelijk en scherp antiterrorismebeleid ontworpen. Er zijn speciale wetten tegen terrorisme ingevoerd. Informeer hierover op Rijksoverheid.nl. In de jaren zeventig ging Nederland heel anders om met het RAF-terrorisme dan met het islamitisch fundamentalisme van nu. Bekijk de documentaire over dit onderwerp voor het beantwoorden van de volgende vragen.**

   Documentaire *De RAF in Nederland*:
   http://www.geschiedenis24.nl/andere-tijden/afleveringen/2004-2005/De-RAF-in-Nederland.html

DUITSLAND INSTITUUT

a. Het Nederlandse antiterrorismebeleid werd in de jaren zeventig als 'mild' ervaren. Geef hier enkele voorbeelden van (minimaal 2).

b. De mildheid van dit beleid kun je ook ontkrachten. Geef ook hier enkele voorbeelden van (minimaal 2).

c. Welke verschillen en overeenkomsten kun je opnoemen tussen linkse terroristen, zoals de RAF en islamitische fundamentalisten, zoals de Hofstadgroep?
Som deze op in twee kolommen.

d. Zou het, in jouw ogen, verstandig of juist onverstandig zijn als de Nederlandse regering dezelfde 'softe aanpak' uit de jaren zeventig hanteert tegen terroristen van nu?

Schrijf hierover een helder betoog van max. **500 woorden**. Hierin verwerk je het volgende:

- Geef bij het formuleren van je mening voorbeelden uit de artikelen op Duitslandweb.
- Maak gebruik van je antwoord op vraag 3b.
- Vorm uiteindelijk je *eigen* mening.

Wil je meer informatie over de RAF? Hier een aantal tips:

- Stefan Aust, *Het BaaderMeinhof Complex*, Hamburg 2008. Een spannend boek over de RAF leden en hun bestrijders.
- Louise Richardson, *Wat terroristen willen. De vijand begrijpen, de dreiging beteugelen, Amsterdam* 2006. Een boek over verschillende soorten terroristen en tips om terroristen te bestrijden.
- Jacco Pekelder, *Sympathie voor de RAF*. De Rote Armee Fraktion in Nderland, 1970-1980, Amsterdam 2007. Dit boek gaat over de activiteiten van de RAF in Nederland en hoe Nederland daarop heeft gereageerd.
- Andere Tijden met *Stammheim: de RAF-top gevangen, maar niet uitgespeeld.* http://www.geschiedenis24.nl/andere-tijden/afleveringen/2002-2003/Stammheim-de-RAF-top-gevangen-maar-niet-uitgespeeld.html. Documentaire over een Nederlander die bij de RAF zat en daarvoor in Duitsland gevangen heeft gezeten.
- BBC, *Baader Meinhof (RAF) In Love with Terror*. Een lange documentaire die het hele verhaal van de RAF vanaf het begin tot het 1977 vertelt. Voormalig RAF-leden doen hun verhaal.